

Projekat: *Život na granici BiH /CG*
- *Stare staze bezvremenog nasljeđa i tradicije*

Ova publikacija je nastala uz finansijsku podršku Evropske unije. Njen sadržaj isključiva je odgovornost Kulturnog centra Trebinje i ne odražava nužno stavove Evropske unije.

Partneri:

GRAD TREBINJE

UDRUŽENJE IZDAVAČA I KNJIŽARA
CRNE GORE

CENTAR ZA KULTURU PLUŽINE

CENTAR ZA RAZVOJ
HERCEGOVINE

ŽENSKA AKCIJA
WOMEN ACTION

Finansira Evropska unija

IPA PROGRAM PREKOGRANIČNE SARADNJE
BOSNA I HERCEGOVINA - CRNA GORA

Projekat provodi:
Kulturni centar Trebinje

Projekat: *Život na granici BiH /CG*
- *Stare staze bezvremenog nasljeđa i tradicije*

Turistički itinerer

Poruka u boci-vodena tura mostovima istorije

Poruka u boci-vodena tura mostovima istorije

Crna Gora

je jadranska i balkanska država koja se sa Bosnom i Hercegovinom graniči na zapadu. Osim Bosne i Hercegovine Crna Gora dijeli kopnene granice i sa Hrvatskom, Kosovom i Srbijom dok na Jaranskom moru granicu dijeli sa Italijom. Službeni jezik u ovoj državi je crnogorski, a valuta euro. Klima je u primorju sredozemna, u Skadarskoj zavali submediteranska, a u unutrašnjosti umjereno kontinentalna do planinska. Srednja ljetna temperatura u primorju, submediteranskom području Skadarske zavale i doline rijeke Zete iznosi oko 26 °C, u nižim područjima unutrašnjosti 18 do 20 °C, a na visokim planinama 10 do 14 °C. Srednja zimska temperatura najviša je u primorju, 8 °C, i submediteranskim dijelovima od 4 do 5 °C. Zahvaljujući sporom prodiranju globalnih brendova crnogorska kuhinja održala se u gotovo tradicionalnom obliku uz podrazumijevajuće kulinarske uticaje susjednih zemalja te tako dominiraju tradicionalna jela od mlijeka i mesa. Ponudeni itinerari aktivni su od 01. maja do 31. septembra, a maksimalno trajanje itinerara je tri dana. Smještaj je organizovan u hotelima i apartmanima A i B kategorije, a ishrana je u restoranima koji nude izbor različitih kuhinja od *fusion-a* do tradicionalne kuhinje regije.

Bosna i Hercegovina

je država situirana na zapadu Balkanskog poluostrva i graniči se sa Hrvatskom, Crnom Gorom i Srbijom. Službeni jezici su je bosanski, srpski i hrvatski, a valuta je konvertibilna marka (BAM). Klima Bosne i Hercegovine varira od umjereno kontinentalne u sjevernom dijelu Panonske nizije duž rijeke Save i u zoni podnožja do alpske klime u planinskim regijama i mediteranske klime u priobalnom području i području regije niske Hercegovine na jugu i jugoistoku zemlje. U sjevernom dijelu države, prosječna temperatura vazduha varira između -1 i -2°C u januaru i između 18 i 20°C u julu. Na nadmorskim visinama od preko 1000 m, prosječna temperatura varira od -4 do -7°C u januaru, a od 9 do 14°C u julu. Na Jadranskom primorju i u niskoj Hercegovini, temperatura vazduha varira od 3 do 9°C u januaru, a od 22 do 25°C u julu. Evidentirane su i ekstremne temperature od -41,8°C (niska) i 42,2°C (visoka). Nacionalna kuhinja je determinisana orijentom u centralnim dijelovima dok je na jugu evidentan uticaj mediteranske kuhinje.

Poruka u boci-vodena tura mostovima istorije

Kontakti:

Turistička organizacija Grada Trebinja
E-mail: tourist_trebinje@yahoo.com
www.gotrebinje.com
Tel.: +387 (0)59 273-410

Turistička organizacija Opštine Nikšić
E-mail: toniksic@t-com.me
<https://niksic.travel/>
Tel.: +382 (0)40 213 262

Turistička organizacija Opštine Bileća
E-mail: torgbileca@gmail.com
Tel.: +387 (0)59 371 864

Park prirode „Piva“, Plužine
E-mail: info@parkpiva.com
<https://www.parkpiva.com/>
Tel.: +382 (0) 40 270 069

Poruka u boci-vodena tura mostovima istorije

Polazna tačka Plužine (Crna Gora)

1 dan

Dolazak u Plužine do 10 časova, smještaj u hotel/motel/BB, polazak autobusom ka Šćepan Polju udaljenom 25 kilometara od Plužina i rafting Tarom u dužini od 18 kilometara kroz Park prirode „Piva“. Tokom raftinga planiran je tradicionalni ručak u jednom od rafting kampova. Povratak u Plužine i slobodno vrijeme do večere u 20 časova koja će biti organizovana na osnovu preferencija gostiju (riba ili meso ili tradicionalna jela ili fusion).

Rijeke Tara i Piva kao i mjesto njihovog spajanja kod Šćepan polja, gdje grade rijeku Drinu, predstavljaju svojevrsnu turističku atrakciju. Prolazeći kroz krečnjačke stijene ove rijeke su stvorile prelijepo kanjone u netaknutoj prirodi, a područje ušća Pive i Tare kod Šćepan polja obiluje brojnim rafting kampovima sa tradicionalnom kuhinjom. Čitavo područje je pogodno za planinarenje i biciklizam

Poruka u boci-vodena tura mostovima istorije

2. dan

Tradicionalni doručak (skorup, med, priganice...), odjava iz hotela/motela/BB i polazak za Nikšić do 9 časova. Dolazak u Nikšić oko 10 časova. Obilazak Carevog i Vukovog mosta i mosta na rijeci Moštanci. Vožnja tradicionalnim čamcima na rijeci Zeti. Ručak je planiran oko 14 časova i organizovan je prema željama gostiju (riba ili meso ili tradicionalna jela ili fusion). Polazak za Trebinje preko Bileće je planiran za 15 časova. Putovanje traje oko sat vremena. Postoji mogućnost organizovanja poslijepodnevnog ribolova na Bilećkom jezeru po želji gostiju u vremenu od 16 do 19 časova. Dolazak u Trebinje koje je udaljeno od Bileće 31 kilometar planiran je do 20 časova. Smještaj u hotel/motel/BB, večera, slobodno vrijeme.

Čuveni fotograf Rudolf Mosinger je, na poziv knjaza Nikole, došao u proljeće 1910. godine u Crnu Goru sa zadatkom da proputuje Crnom Gorom i prikaže je kroz fotografije u albumu „Slike iz Crne Gore“. Među 32 fotografije, pored dvorca i panorame grada Nikšića, u album je uvrstio i Carev most.

Kralj Nikola je 1888. godine naredio gradnju Vukovog mosta, gracioznog petolučnog objekta izgrađenog od klesanog kamena. Dobio je ime po crnogorskom junaku Vuku Mićunoviću.

Most na rijeci Moštanci je dio trase rimskog puta, koji je vodio od Epidaurusa preko Risna, Grahova, Riječana i Nikšića za Skadar. Arhitektura mosta je tipično rimska, građen je od tesane sige pravilnog oblika. Kameni blokovi spajani su debljim slojem maltera u kome su pronađeni tragovi istucane cigle i kostrijeti.

Poruka u boci-vodena tura mostovima istorije

3. dan

Doručak i odjava iz hotela/motela/BB, do 9 časova i 30 minuta, pješački obilazak rijeke Trebišnjice od Arslanagića (Perovića) mosta do Starog grada. Obilazak Starog grada, Banj vir, odlazak do stare marine/doka, vožnja trebinjskom lađom. Obilazak preostalih sistema za navodnjavanje iz Austrougarskog perioda. Ručak u vinogradu pored vode/rijeke oko 15 časova. Odlazak.

I danas Trebinjci žive svoju ljubav sa Trebišnjicom, ali na poseban način. Stariji se sjećaju kupališta na Banjama i lađa, mlađi idu u ribolov nadajući se pastrmki merdžanki za „profilnu na fejsbuku“, a oni koji i dalje žive od čudesne zemlje hercegovačke Trebišnjicom zalijevaju svoju lozu koristeći vijekovima stara kola donešena sa Nila gdje su služila istoj svrsi.

Na rijeci Trebišnjici ranije je bilo više mjesta na kojima su povremeno bile skele, takozvane catare. Za transport mulja i pijeska služile su lađe veće nosivosti (sa tupim pramcem, zaštićene bitumenom). Početkom 20. vijeka razvijen je model lađe za rekreaciju sa dva vesla. Trebinjskim lađama svoj specifični stil i „liniju“ davali su majstori-stolari kojih je, tada, bilo dosta u Trebinju. Tako je i izrada lađa bila vezana za najmaštovitije majstore, ali i za pojedine majstorske porodice.

Arhitekte za Arslanagića (Perovića) most kažu da nema elegantnijeg, za mostarski. Stari most da nema smionijeg, a za Višegradsku ćupriju da nema stamenije te bio odavno, baš kao mostarski i višegradski, i ovaj most bio pod zaštitom UNESCO-a da nije prenešen sa prvobitne na ovu lokaciju da i dalje spaja dvije obale rijeke Trebišnjice.

Prema više usmenih izvora smatra se da je Mustafa Mujaga Hadžihanović, za vrijeme hadža sredinom XVIII vijeka, zapazio napravu za izbacivanje vode iz rijek Nil te od daščica napravio model kola i tako se, po njegovom povratku u Trebinje, počelo okretati čuveno Hadžihanovića kolo.

Turističke agencije zadržavaju pravo korekcije sadržaja i trajanja itinerera uz prethodno obavještanje gostiju!

Poruka u boci-vodena tura mostovima istorije

Ovaj turistički itinerer nastao je kroz aktivnosti projekta "Život na granici BiH / CG - stare staze bezvremenog nasljeđa i tradicije" koji se sprovodi na području grada Trebinja i opštine Bileća u BiH te opština Nikšić i Plužine u Crnoj Gori.

Opšti cilj ovog projekta je razviti funkcionalnu međusektorsku saradnju i povezati kulturno-istorijsku i prirodnu baštinu sa turizmom u prekograničnom području.

Specifični cilj je stvaranje i promocija zajedničkih prekograničnih turističkih proizvoda ohrabrivanjem partnerstava u kulturi i turizmu i obnavljanjem zanemarene kulturne i istorijske baštine u projektnom području.

Glavne projektne aktivnosti su:

- Mapiranje nedovoljno valorizovanih objekata i lokacija kulturno-istorijske baštine koji će biti uključeni u zajedničke turističke prekogranične proizvode Trebinja, Bileće, Nikšića i Plužina;
- Razvijanje digitalnih i štampanih prezentacija nove turističke ponude u prekograničnom području zasnovanih na tradicionalnim vezama i običajima;
- Izrada zajedničkog plana za standardizovano i održivo upravljanje kulturno-istorijskim spomenicima, lokacijama i objektima identifikovanim na projektnom području;
- Revitalizacija kulturno-istorijske baštine kroz "pilot intervencije" u obje projektne zemlje;
- Komunikacijske i promotivne aktivnosti koje uključuju štampane, digitalne i video alate i pristupe.

Vodeći aplikant i koordinator projekta je Javna ustanova "Kulturni centar" Trebinje, a partneri iz BiH su Grad Trebinje i Udruženja građana "Centar za razvoj Hercegovine" i "Home. Projektni partneri u Crnoj Gori su JU "Centar za kulturu" Plužine, NVO "Ženska akcija" i "Udruženje izdavača i knjižara Crne Gore".

Realizacija projekta počela je u januaru 2018. godine, a projekat traje 16 mjeseci. Ukupna vrijednost projekta je 331.712,56 eura od čega Evropska unija finansira 85% sredstava, a preostali iznos kofinansiraju Grad Trebinje, JU "Kulturni centar" Trebinje i JU "Centar za kulturu" Plužine.